

ENGLISH ROMANTIC POETS AND BEAUTY IN THEIR ARTISTIC VISION

Gabriela Adriana Dodenciu

"Traian Vuia" Auto College, Târgu Jiu, 342 E. Teodoroiu str., Romania
gabrielagirlea@yahoo.com

Received: October, 21, 2018

Accepted: November, 27, 2018

Abstract. The paper analyzes how Romanticism has changed the way of thinking and the ideas supported by the romantics, which will continue in the next few years, after the emergence of future literary trends. Romanticism has put its mark on the numerous fields of research, but also on the individuality of Man. It is a phenomenon that still has important topics and hypotheses to analyze. We will consider the beauty of their work, the way it was expressed, because it is precisely this concept that is the reference point of the romantic literary phenomenon. In the same way, we will also focus on the connection between the author's meditation and the concept of beauty.

Key words: *aesthetic, beautiful, literary work, art, romanticism, literature.*

CZU 821.111-1

Introducere

Era Romantică a schimbat modul de gândire și de exprimare a ideilor susținute de romantici, fapt care va dăinui și în următorii ani, după apariția curentelor literare viitoare. Romantismul și-a pus amprenta supra numeroaselor domenii de cercetare, dar și asupra individualității Omului. Este un fenomen care încă are importante subiecte și ipoteze de analizat și care încă își face simțită prezența.

După cum vom vedea în continuare, la autorii romantici amintiți, vom avea în vedere dimensiunea frumosului din cadrul operei lor, felul în care acesta era exprimat, pentru că tocmai acest concept este punctul de referință al fenomenului literar romantic. Modul de abordare este diferit și în același timp există și un punct comun în ceea ce privește realizarea scrierilor romantice " înainte de toate, această frumusețe este veșnică, nu este supusă nașterii și pieirii, nu sporește și nu se împuținează".

Observăm o utilizare tot mai obsesivă a cuvântului "intuiție", atunci când ne referim la scrierile autorilor romantici. Asta pentru că, între acest concept și cel de frumusețe, există o strânsă legătură. Prin intermediul intuiției, poetul reușește să scoată la suprafață cele mai profunde aspecte interioare care dau naștere unor descrieri sublime, frumosul devenind motiv de celebrare a creației artistice. La romantici, acest concept era însoțit de o subiectivitate aparte, care lăsa cititorul să își imagineze creația prin propriii ochi.

În același mod, ne vom axa și pe conexiunea dintre meditația autorului și conceptul de frumusețe. Locul unde plasează autorul romantic acțiunea, este unul specific lirismului romantic, un loc favorabil creației, un loc unde toate elementele deșpre care s-a discutat, formează un cadru idilic [1]. De cele mai multe ori, vom observa o raportare la frumos, prin

antiteză cu urâtul. Acest lucru este posibil la romantici, deoarece ei nu vedeau în urât opusul frumosului, ci o modalitate de a scoate în evidență un sistem unitar din care se desprinde ideea pe care doreau să o prezinte cât mai elocvent, ei apelând la orice metodă de exprimare a Eului interior. Foloseau adesea asocieri contrastive, de tipul frumos/urât, finit/infinit, bun/rău etc.

În perioada romantică, frumosul reprezenta bunul gust, setea de cunoaștere și de libertate, așa cum se va observa și în continuare.

Abordarea frumosului ca sentiment pe care îl trezesc în noi scrierile romantice va reprezenta un moment de cumpănă în anii care vor preceda epoca romantică, ne referim aici la apariția modernismului, deoarece cultura modernă va aborda un alt stil, acela al esteticii urâtului sau dandysmul [1].

De fapt, la romantici, frumosul însemna cunoaștere, însemna exprimarea inteligenței, însemna armonizarea cu forța divinității. Operele autorilor romantici au reprezentat surse de inspirație în artă, în pictură, creatorii operelor în imagini încercând să redea cât mai expresiv ceea ce poezii au exprimat în cuvinte. Este vorba de prerafaeliți, care își alegeau temele din domenii variate, cum ar fi: literatura, mitologia, domeniul social din biblie sau chiar din natură, însă întotdeauna fiind prezentă și imaginația lor bogată.

Romantismul englez a reprezentat un fel de start în drumul spre modernitate, spre un nou sens al esteticii. După cum am mai spus, romantismul în Anglia a reprezentat o perioadă de înflorire literară și nu numai, însă, acest lucru constituie obiectul cercetării noastre și anume, frumosul în literatura engleză. În prima etapă a cercetării noastre, vom face o analiză a marilor romantici englezi, după care ne vom opri asupra unuia dintre marii romantismului englez și anume Lordul Byron. Puntea de legătură între perioada Iluminismului și ce a Romantismului, au reprezentat-o scrierile lui William Godwin, care poate fi considerat ca făcând parte din prima perioadă a Romantismului englez, continuând cu "Poezii lacului", din care au făcut parte Wordsworth, Coleridge și Southey și nu în ultimul rând, a doua generație de poeți romantici, din care amintim pe Byron, Shelley și Keats [6].

Poezii lacurilor, despre care aminteam mai sus, sunt cei care au descris frumusețea peisajelor Ținuturilor Lacurilor, zonă în care au locuit. Frumusețea acestor locuri i-a atras, atât datorită peisajelor mirifice, cât și datorită faptului că zona era oarecum neatinsă de dezvoltarea industrială, care avea loc în acea perioadă și încă păstra simplitatea și tradițiile patriarhale [6]. Cei trei autori erau păstrători ai tradițiilor și respingeau societatea burgheză, în special Wordsworth, care în operele sale, nutrea simpatia față de simplitatea oamenilor. În operele lui regăsim un număr mare de figuri de stil, de comparații, cu ajutorul cărora a reușit să creeze tablouri idilice din natură, cu un puternic caracter sentimentalist.

Poeziile sale prezintă expresia sentimentelor, prin intermediul asocierilor simpliste și în același timp foarte expresive, de o frumusețe grăitoare. La Wordsworth, întâlnim un număr mare de balade lirice, care au luat naștere în urma colaborării cu Coleridge și anume "Balade lirice" (Lyrical Ballads) și care au dus la o manifestare aparte a Romantismului englez. În operele sale, realul și irealul capătă o dimensiune aparte, se contopesc, frumusețea și misterul vieții fiind expuse printr-un farmec mistic și spiritual.

La Wordsworth, frumusețea vine din lucruri mărunte, din simplitatea și utilizarea unui limbaj viu al poporului și nicidecum prin folosirea mijloacelor stilistice și a șabloanelor specifice sec. al XVIII-lea. Cu toate acestea, a existat și o atitudine din partea criticilor vremii, în "Idiotul" (The Idiot Boy), autorul ridicând la rang înalt nebunia și blamând principiile lumii sufletești. Supranaturalul și iraționalul, capătă la Wordsworth o atitudine extremă, în

operele sale manifestând un puternic aspect ireal, el văzând peste tot în natură manifestarea unor forțe supranaturale. Frumusețea naturii și misterul vieții, reprezintă pentru autor principalele teme în operele sale. Poezia sa este strâns legată de trăirile sale din copilărie, de unde și dezvoltarea iubirii sale pentru natură, care s-a concretizat atât din frumusețea naturii, cât și din temerile sale [7].

Pe lângă baladele lirice, Wordsworth a scris și o serie de sonete în care trece de la lirismul natural la cel politic și care elogiază lupta pentru libertate și independență națională. Frumusețea artistică la Wordsworth este una aparte, care a adus o emoție și o tehnică meditativă specifică romanticilor și care, cu siguranță, a avut o influență majoră asupra poeziei romantice engleze. La baza poeziei lui Wordsworth se află o frumusețe divină, o frumusețe biblică, a trăirilor adânci, sufletești și care este percepută de către cititor ca reprezentând elementul de bază al Romantismului englez. Imaginația reprezenta la romanticul englez, modul de exprimare a frumuseții naturale, reprezenta conceptul definitoriu al curentului literar amintit.

Dacă ne raportăm la poezia intuitivă, natura este prezentată sub forma unui cadru simplist, familiar, unde sufletul se regăsește și dă naștere unor stări cu adevărat profunde. Poemele sale au reprezentat o deschidere de drum pentru generațiile următoare de poeți. Wordsworth a împărtășit un stil ușor de înțeles, simplist, în care amintirile copilăriei revin în mintea adultului și unde cu ajutorul metaforelor iau naștere anumite imagini în care sunt prezentate peisaje naturale. În poezia sa întâlnim și gânduri legate de gloria veacului trecut, cu referiri istorice, cum este în cazul poemului "Londra, 1802" (London, 1802), în care autorul invocă spiritul poetului decedat John Milton, să învețe lumea modernă să ducă o viață mai bună decât cea pe care o experimentase.

Wordsworth considera că natura este cea care duce la o bună funcționare a minții umane, el afirmând, ori de câte ori avea ocazia, că atât spiritul cât și factorul social, își găsesc dezvoltarea prin uniunea cu natura. Oamenii simpli își păstrează puritatea, frumusețea, sensibilitatea și spiritul nobil, deoarece conviețuiau în natură, în timp ce aceia care se îndepărtau și aveau la spiritul progresist, își pierdeau aceste calități [7].

Revenind la tema copilăriei, prezentată în poemele lui Wordsworth, trebuie subliniat faptul că acesta insistă asupra percepției frumuseții naturale, sub forma unor fenomene naturale, cum ar fi: un curcubeu, o floare, în contrast cu angoasa, frica, care se resimte atunci când atmosfera este una neprielnică, încordată. Acest lucru este valabil nu doar în cazul copiilor, ci și în cazul adulților și în același timp este valabil și în viața de zi cu zi a tuturor, nu doar în poezia lui Wordsworth.

Prin intermediul viziunii, motiv care se regăsește în operele lui Wordsworth, personajele sale cunosc frumusețea sub diferite forme, pe care mai târziu, în momente mai puțin plăcute, le transformă în amintiri, care trăiesc în cititor sentimente de exaltare poetică. Ceea ce vede ochiul se transformă în frumos, la vremuri de răstribite.

Descrieri detaliate își găsesc locul în poemele lui Wordsworth, descrieri ale cerului, ale norilor, descrieri amănunțite care sunt realizate din punct de vedere stilistic, la un nivel foarte profund și elevat. Pe măsură ce copilul din noi crește, devine matur, spiritul de observație se diminuează și renaște din amintirile frumoase, trăite în trecut. Așadar, memoria este puntea de legătură între copilărie și maturitate, prin intermediul ei frumusețea și puritatea trecând într-o altă dimensiune, dar păstrând conexiunea dintre individ și frumusețea naturală [4]. În descrierea frumuseții naturale, Wordsworth folosește o tehnică specifică, natura fiind personificată, iar umanitatea capătă alte valențe, unele "naturale".

Acest mod de comutare a identității, de interschimbabilitate, se realizează prin utilizarea unor metafore comune celor două planuri, al naturii și al umanității, ele practic fiind concepute ca unul singur, de unde și ideea de comuniune a omului cu natura.

Un alt autor romantic englez care face parte din gruparea intitulată "Poetii Lacului", este Coleridge.

Acesta, spre deosebire de Wordsworth, despre care am discutat mai sus și despre care am văzut că trata scrierile sale foarte amănunțit, chiar metodic am putea spune și foarte static, Coleridge era o fire zbuciumată, care se afla într-o continuă mișcare artistică [6].

Acest lucru ne duce cu gândul la un adevărat poet romantic, pentru că tocmai această agitație și acest zbucium interior, caracteriza romantismul pur, autentic. Din punctul de vedere al viziunii sale artistice, Coleridge a scris despre tot ceea ce însemna neobișnuit, în sensul romantic, frumusețea versurilor sale epatând din modul în care asocia structurile contrastive. De exemplu, în "Balada bătrânului marinar" (The Rime of the Ancient Mariner), asociază marea ca fiind "când liniștită și tăcută, când furtunoasă și sumbră".

Aici, realul se contopește cu imaginarul, cu fantasticul, tabloul creat având adevărate însușiri romantice, de o frumusețe sublimă. Coleridge reușea să pătrundă în spiritul personajelor sale, dând naștere unor adevărate tablouri artistice, care sunt percepute de către cititor, ca reale interpretări poetice. Versul capătă noi sensuri la Coleridge, o muzicalitate aparte plină de bogăție și de ritmicitate. Cu toate acestea, spre deosebire de Wordsworth, care a descris viața și simplitatea oamenilor, la Coleridge întâlnim o serie de elemente simboliste, care creează ideea de idealism, de fantezie și nu de realitate ca la autorul citat anterior [6].

Operele sale neterminte, cum este cazul scrierii "Hanul Kubla" (Kubla Khan), a fost realizată sub incidența unui vis lucid și care din păcate nu a mai avut niciun final, autorul fiind întrerupt, nemaireușind să-și regăsească starea care a dus la viziunea creatoare.

Coleridge face distincția între alegorie și simbol, cum de altfel distinge și imaginația de fantezie. În timp ce Wordsworth era, după cum am mai spus, poetul care celebra natura, puritatea și frumusețea copilăriei, Coleridge pune accent pe imaginație și pe modul în care aceasta percepea legătura între minte și natură, dar ca entități de sine stătătoare, neexistând acea comuniune de care amintea Wordsworth în poemele sale. Coleridge avea darul de a crea imagini pline de fantezie și mister, prin intermediul unui spirit foarte bine dezvoltat.

Chiar dacă Wordsworth a reprezentat baza romantismului primei generații la care ne referim, importanța lui Coleridge este una de luat în seamă, opera sa inspirând opera lui Shelley, despre care urmează să vorbim. Coleridge prezintă nu doar emoția nelipsită din operele romanticilor, ci și implicațiile filosofice și intelectuale specifice ideilor susținute în poemele sale [6].

El crea povești extraordinar de bizare, pline de fantezie și de magie, ca un adevărat poet al irealului. Coleridge folosește în poeziile sale o varietate de teme și motive care reușesc să transpună cititorul într-o lume dincolo de spațiu și timp. Prin intermediul imaginației, autorul plimbă cititorul într-o lume pe care fizic nu ar putea-o realiza și totul se schimbă într-un mod perfect, demn de o frumusețe cu adevărat poetică, frumusețe căreia Coleridge îi acordă un loc aparte ca și ceilalți poeți romantici.

Southey este cel de-al treilea poet care face parte din "Școala lacurilor", care s-a arătat interesat de mișcarea radicalistă, devenind în prealabil un susținător al Revoluției

Franceze, apoi producându-se o schimbare radicală în gândirea sa, începe să respingă, să renege Revoluția, ajungând în cele din urmă, să susțină reacția politică a oamenilor.

Aceste contradicții ale gândirii sale, au fost transpuse în versuri care au dus la apariția unei drame, "What Tyler", în care vorbește despre răscoala țăranilor din 1381. În operele sale, regăsim orientarea sa politică, fapt ce l-a pus pe autor într-o lumină nu tocmai favorabilă. Pe lângă opere cu caracter politic, Southey a scris și o serie de poeme lirico-epice, dar și balade în care elementele fantastice capătă dimensiuni aparte, apreciate de romantici.

A doua perioadă a Romantismului, despre care aminteam anterior, este dominată de apariția operelor celor trei mari poeți: Byron, Shelley și Keats.

Shelley, reprezentant de seamă al liricii literaturii engleze, a fost încă din tinerețe atras de dragostea pentru libertate, de importanța socială a artei și nu în ultimul rând, de frumusețea și echilibrul vieții. Acesta afirma în "Opere alese" că poeții sunt "făuritorii legilor, întemeietorii societății civile, nascocitorii artelor vieții și învățătorii care apropie întrucâtva de frumos și de adevăr" [5]. În concepția sa, poeții erau sacri și reprezentau profetia care trebuia dusă la îndeplinire.

Referindu-ne la conceptul de frumos, ceea ce ne interesează, Shelley este poetul care considera că idealurile societății reprezentau de fapt, noțiunea de frumos și că acestea se îmbină într-un mod armonios. Shelley era o fire sensibilă și era adeptul conceptului potrivit căruia, prin poezie, se dezvoltă cele mai frumoase și cele mai nobile sentimente.

Până la vremea respectivă, el a fost reprezentantul cel mai de preț al esteticii creației poetice. Prin poezie omul devenea un spirit liber, educația spirituală se contura mai bine și mai elocvent.

Potrivit concepțiilor sale literare, Shelley considera că poezia trebuia să fie pură și incompatibilă cu orice formă de asuprire, era înălțătoare și avea rolul de a se contopi cu educația spirituală și estetică a omului. Idealul său poetic pornea, nu numai de la realitatea trăită în acea perioadă, ci și de la viitor, viitor pe care îl concepea cu ajutorul imaginației sale bogate [5].

Idealul său venea în special din dorința de libertate, atât din punctul de vedere al monarhiei, cât și din punctul de vedere al vieții religioase. Cultul frumosului și-a găsit expresia în creația sa încă de la începuturi. Balada "Laudă frumuseții intelectuale" (Hymn to Intellectual Beauty), a fost creată în acest sens, Shelley făcând referire la efemeritate în contrast cu frumusețea veșnică. Acest poem se bazează pe o încercare a poetului de a îmbina comunicarea cu natura, în concepțiile sale de filosofie estetică. Însuși titlul nu este ceea ce pare, adică nu trebuie perceput ca și frumusețe a minții, a intelectului, ci mai degrabă capătă un aspect abstract, cu referire la ideea intelectuală a frumuseții.

Această metaforă reprezintă o modalitate specifică romanticilor de a trece dincolo de granița cu rațiunea, în inima oamenilor. Autorul face o analiză atât a calităților frumuseții, cât și a modului în care reacționează omul la aceasta. Frumusețea la Shelley este reprezentată de o frumusețe naturală, spirituală, de un ideal abstract pe care cititorul se așteaptă să îl realizeze. Pentru Shelley, frumusețea este o forță misterioasă, un ideal în sine care creează un adevărat microcosmos, în care cititorul se regăsește. Frumusețea nu înseamnă doar armonie, ci și o însuflețire a fenomenelor despre care vorbește în acest poem. Temele întâlnite la Shelley sunt cele mai reprezentative pentru romantismul englez și anume frumusețea, libertatea, natura, pasiunea, imaginația și creativitatea. Era un poet deosebit de sensibil și de receptiv la tot ceea ce îl înconjoară și era, după cum am mai spus,

preocupat nu numai de prezent, ci și de viitor, pe care avea capacitatea să și-l imagineze așa cum dorea. El credea cu desăvârșire în idealul fericirii, al frumuseții veșnice, folosind o serie de metafore pentru a exprima simțirile sale cele mai profunde și cele mai ascunse.

Frumusețea la Shelley capătă aspecte minunate, autorul fiind singurul care până atunci evidenția legătura dintre frumusețe și puritate, bunătate, atât la nivel social cât și la nivel de artă. El avea un optimism aparte și considera că prin poezie, oamenii au capacitatea de a deveni mai buni, mai frumoși, din punct de vedere spiritual.

În "Alastor, sau Duhul Singurătății" (Alastor, or The Spirit of Solitude), Shelley prezintă un tânăr care, vrăjit de frumusețea lumii, tinde spre găsirea unei ființe capabile să-i împărtășească idealurile, însă în final, dezamăgirea fiind foarte mare, își găsește sfârșitul mult prea devreme. Autorul scoate în evidență ideea de aspirație către absolut, către un ideal oarecum egoist, care duce în final la un sfârșit tragic [5].

Personajele sale ajung să sufere uneori, deoarece sunt înțelese greșit, trăiesc într-o societate în care nu-și găsesc locul, ele fiind guvernate de idealuri supreme, specifice eroilor romantici. Aceste idealuri erau stâns legate de concepțiile sale sociale, de modul în care era percepută frumusețea naturii, a omenirii și a vieții în general. Natura a fost cea care l-a inspirat pe Shelley în scrierile sale și cea care a dus la sporirea imaginației sale bogate.

Însuflețirea naturii și măreția, reprezentau pentru el două coordonate potrivit cărora luau naștere sentimentele de admirație față de tot ceea ce însemna frumusețea naturii. Dragostea, sentiment la care autorul se referă tot prin raportare la natură, este descrisă ca fiind cel mai măreț sentiment care-și pune amprenta asupra întregii ființe omenești.

Viziunea poetică a lui Shelley poate fi considerată ca o bucurie universală, optimismul său fiind prezent și în versuri mai puțin vesele sau mai puțin pline de farmecul frumuseții naturale. Pentru el, viața înseamnă frumusețe și speranță, imaginație și ideal suprem.

Spre deosebire de Wordsworth și Coleridge, despre care am discutat anterior și care priveau natura în sine fără a face din aceasta un ideal absolut al frumuseții, Shelley o transformă în metafora frumuseții absolute.

Al treilea mare poet ale cărui viziuni poetice se încadrează în curentul literar despre care discutăm, Romantismul, este John Keats. Meritul acestuia de a fi numit ca făcând parte dintre marii poeți ai Angliei, și-a găsit răspuns abia la o jumătate de secol după moartea sa. Cu toate acestea, esteticienii burghezi l-au considerat ca fiind unul dintre precursorii lor. Și aici, frumusețea naturii, creativitatea, imaginația, fac parte integrată din ideile și temele operei lui Keats. Orice fel de interese sociale nu făceau obiectul intereselor sale, doar cultul frumosului fiind tratat la rang înalt în opera sa. A avut sprijinul și admirația lui Byron și Shelley, însă sfârșitul său a venit mult prea repede, el mai având încă multe de spus în domeniul său. Idealurile sale progresiste se regăsesc în opera sa, contopindu-se cu natura pe care a descris-o și pe care a înțeles-o într-un mod remarcabil.

Întreaga sa operă este percepută ca și un îndemn la libertate și la lipsa oricărei forme de asuprire. Limbajul somptuos pe care îl utilizează în cunoscutele sale ode, precum și preocuparea pentru frumusețe și adevăr, care la Keats erau inseparabile, fac din opera acestuia una cu adevărat romantică și unică.

Diferența dintre Shelley și Keats, constă în faptul că, în timp ce primul pune un accent deosebit pe frumusețea elementului spiritual, cel de-al doilea se arăta interesat de frumusețea materială și sensibilă a lumii pe care o făcea cunoscută prin intermediul crierilor sale cu un colorit aparte. Toate aceste scrieri aveau la bază o importantă înclinație

filosofică. Spre deosebire de ceilalți autori menționați anterior, la Keats întâlnim în mod constant referiri la cultul antichității, pe care îl abordează în poemele sale. Frumusețea antichității, a artei antice, a preocupat dintotdeauna pe cei care erau protagoniștii idealurilor progresiste din perioada imediat următoare Revoluției franceze.

Frumusețea artei și grandoarea cu care reușea să exprime frumosul în materie de artă, l-au determinat pe Keats să cugete asupra nelipsitei morții, el îmbolnăvindându-se și suferind numeroase pierderi în jurul său. În operele sale, el asociază frumusețea cu moartea, ca și modalitate de întârziere a apariției inevitabilului sfârșit tragic, deși, conștient de existența nelipsită a morții în viață, Keats împărtășea ideea potrivit căreia, omul este liber să trăiască frumos, admirând tot ceea ce dezvoltă în noi simțul estetic și frumusețea naturală.

Individul este o ființă efemeră, în schimb frumusețea materială a lumii, obiectele, peisajele, culorile, vor dăinui veșnic. Aceste concepții vizavi de frumusețea nemuritoare a lumii materiale, ne sunt prezente în "Endymion" sau în "Oadă la o urnă grecească" (Ode on a Grecian Urn). Frumusețea lumii reale se află într-o strânsă relație cu adevărul existent, "frumosul, adevărul sunt una – e tot ce știm și-i de știut pe acest pământ" [3].

Chiar și în poemele sale triste regăsim concepția sa pentru estetică, pentru frumos. Marele poet considera că există o urmă de frumusețe chiar și în nefericire, în durere. Sensibilitatea și imaginiția sunt cele care ne poartă pe urmele frumuseții, ale împlinirii și, în cele din urmă, ale desăvârșirii. Cu ajutorul metaforelor și al simbolurilor, Keats găsește modalități de exprimare a frumuseții naturale, în cel mai expresiv mod posibil, specific lirismului autentic. Datorită felului de abordare al scrierilor sale, putem să îl plasăm pe Keats ca și al treilea mare poet liric, după Byron și Shelley. Considerăm pertinentă această idee, dacă ne raportăm la felul în care, în scurta sa viață, a reușit să se afirme, nu atât în timpul vieții, cât după moartea sa.

Am dedicat un loc aparte lui George Gordon Noel Byron, cel mai cunoscut și apreciat romantic englez. Acesta a fost cel mai de seamă reprezentant al Romantismului britanic. Toată această faimă reiese nu doar din opera sa, ci și din viața pe care a trăit-o într-un mod foarte extravagant. A fost un scriitor a cărui reputație a fost recunoscută la nivel european, dar și mondial. Fire excentrică și singuratică în același timp, a început să scrie încă de la vârsta de 14 ani. Încă din primele sale scrieri, "Piese fugare" (Fugitive Pieces), se remarcă nonconformismul de care dădea dovadă și structura sa psihologică. Versurile sale erau aspru criticate de societate, deoarece, prin intermediul lor, autorul își exprima nemulțumirea și repulsia față de tot ceea ce ținea de mediul social. Femeile, idealul de frumusețe după care orice bărbat tânjește, în operele romantice sunt firi supuse, blânde, care îndură fel de fel de trăiri, de greutăți, pentru bărbatul iubit. De cele mai multe ori, dușmanul este reprezentat de oameni care aparțin înaltei societăți. Este adevărat și faptul că aceste personaje sunt cam teatrale în jocul acesta al pasiunii, însă, îmbinate cu peisaje de o frumusețe aparte, fac din aceste poeme adevărate povești romantice. Dacă ne referim la Byron, dramaturgul, acesta nu a scris piesele cu scopul de fi puse în scenă, fiind convins de faptul că teatrul nu mai avea aceleași influențe cum avusese la predecesorii săi.

Dacă am vorbit despre Byron clasicul și romanticul în același timp și am observat cum abordarea sa îmbină plăcut elementele celor două concepte, structura fiind una clasică, în timp ce tema abordată este una romantică, vom merge mai departe și vom vorbi de "Pelerinajul infantului Harold" (Childe Harold's Pilgrimage), poem în care se observă primele semne romantice ale lui Byron [2]. Elementul de noutate al poemului este reprezentat de figura personajului, un tânăr nobil a cărui viață era una defrânată și pe care realitatea din

jur îl face să se simtă neînțeles și decepționat, sentimente specifice scrierilor romantice. Poemul se integrează perfect în epoca din care face parte, deoarece setea de cunoaștere și de libertate de exprimare și nu numai, pentru că vorbim și de idealuri politice, era specifică societății aristocrate. Tema călătoriei reprezintă pe de o parte pătrunderea într-o lume nouă, necunoscută, iar pe de altă parte, dorința autorului de a părăsi Anglia și de a-și căuta propriul Eu interior, dincolo de realitatea extralingvistică. Poemul înseamnă mai mult decât problemele social-politice, întreaga lume fiind descrisă aici, începând cu cea interioară și continuând cu cea exterioară, a frumuseții naturii, a mării și a muntelui, în special.

Byron nu prezintă doar problemele social politice ale vremii, ci prezintă o întreagă lume interioară, dominată de frumusețe dar și de complexitate. Eroul nostru liric trăiește o serie de sentimente complexe, de profunzime și de patimă interioară. Frumusețea feminină este prezentată printr-o serie de metafore pline de expresivitate "Lăsa domeni, moșteniri, cămin/Și femei dulci, cu ochii de azur/Cu brațele de nea și chip divin" [2].

La rang înalt stau și elogierile legate de curajul și puterea omului simplu, neatins de societatea burgheză. De-a lungul poemului, au loc de asemenea descrieri fabuloase ale naturii, efectele senzoriale ale fulgerelor care despică cerul atrăgând atenția poetului, precum și întinderile de apă aflate în contrast cu uriașele masive muntoase "Dar cerul nopții-i brusc schimbat...Furtună năprasnică mai ești pe întuneric!/Ah, mă vrăjesc ca negrii ochi de brună/străfulgerele arzând feeric/cad trăznete cu bubuit isteric" [2].

Concluzii

În descrierile sale, Byron folosește o serie de figuri de stil, de personificări, de comparații și de metafore, cum se observă și în versurile de mai sus, astfel, tabloul creat este de o frumusețe fantastică, demnă de un adevărat poet universal. Versurile lui Byron din acest poem, redau imaginea amplă a personajului principal, dar și a autorului însuși. Toate reflecțiile ironice, împreună cu limbajul autorului, dau acestei scrieri imaginea unui poem lirico-epic, conceput ca un adevărat jurnal de călătorie.

Poemul în sine nu constituie doar descriere unor locuri exotice, magnifice, ale acestei călătorii mediteraneene, ci reprezintă un adevărat strigăt sub formă unei satire sau a unui pamflet împotriva tiraniei. Peisajele de o frumusețe tulburătoare prezintă o imagine nouă, neexplorată încă de personajul nostru sau în același timp imagini care amintesc de vremurile de odinioară.

Abordarea frumosului ca sentiment pe care îl trezesc în noi scrierile romantice, va reprezenta un moment de cumpănă în anii care vor preceda epoca romantică, ne referim aici la apariția modernismului, deoarece cultura modernă va aborda un alt stil, acela al esteticii urâtului sau dandysmul.

Tot ceea ce realizează Byron în acest poem, se află în strânsă legătură cu modelul frumosului, nu doar din punct de vedere stilistic, ci ca sentiment creat, ca tot ceea ce înseamnă frumos etern la romantici.

Referințe bibliografice

1. Anixt A., *Istoria literaturii engleze*. București: Editura Științifică, 1961.
2. Gordon Lord Byron, *Opere, Poezia I*. București: Editura Univers, 1985.
3. Keats J. *The Complete Poems of John Keats*. UK: Digireads.com Publishing, 2016.
4. Platon, *Banchetul*, traducere, Studiu introductiv și note de Petru Creția, București: Humanitas, 1995.
5. Shelley P., *Opere alese*. București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1957.
6. Smith G. *The Lake Poets*. UK: Amberly Publishing, 2010.
7. Wordsworth W. *Poems*. London: Penguin Random House, 1995.